

6979

საქართველოს
ხალხური მწიგნობრობის

საქართველო

საქმასწავლებლო ჟურნალი მცირეწლოვანთათვის

1914 ივლისი. № II

საქართველოს
საბჭოთაო
საბჭოთაო

მეგობრები

წელიწადი 80-ე.

№ 11.

თბილისი, 1914 წ.

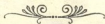
მეგობრები.

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I — მეგობრები, — სურ.	1
II — „ნაკადულის“ მკითხველები: 1 და 2 — ლევან და ირაკლი კვიციანი — თბილისი; 3 — შოთა, 4 — ქეთევან, და 5 — თამარ სიხარულიძეები — ზესტაფონი; 6 — ეკ შათირიშვილი	3
III — თებროს ბედზე, — დეკლამ. სიხარულიძისა	4
IV — ია, — ირ. კვდომიძისა	8
V — ლექსოს ნაამბობი, — ნ. კვდომიძისა	13
VI — რა ღირს ბელურას ბუდე, — გრ. ფერაძისა	18
VII — გარეული ღორები, — ივ. როსტომიშვილისა	20
VIII — მკითხველის წერილები	22
IX — გასართობი: შარადები რებუსი და აღსნა	23

240

სადაბოლნი — მისი

მკითხველები.

თეზროს ბელზა.

(უძლენი კოლიას, დათუნის და მიხას).

უა დღეა!.. ძირს მთა და ბარს
 მსე ზირდაზირ თაჟს დაჭუკურებს
 და ნაჰერწყლებს არე-მარეს
 უხვად აფრქვევს, მკერდს აპკურებს.

სიცხის ბუდი ასდის მკერდზე
 მდელოს, ლურჯ ტყეს, მონაწყურებს;
 სიას სმინავს, უვაჟილს, ფოთოლს
 არ არხევს, არ ახმაურებს.

მუშები ჩრდილში სხედან,
 გულის ტყვი წელით იგრილებენ...
 ზრინველებიც მიძალულან,
 აღარ სტყვენ, არ ვალობენ.

შოლოდ აკერ, სუესის*) ზირსე
 სჩანს -- ბავშვები შეკრებილა:

*) მდინარე ვურიაში.

ბანაობენ, აქ არ ცხვლად: --
 ვიმ, აქ ს:ამურად გრილად.

— ახლა კმარა, აქ ძო, დაუსხდეთ,
 მინო, სოსო, თებრო, კესო!
 ნუ ხმაურობთ, თვესს ნუ მიჯრთხობთ:
 კესმით? — უნდა ვიანკესო!

ეს სთქვა ელამ და ანკესზე
 წამოაგო სწრაფად ჭია;
 ძაგრამ თებრო არ ისვენებს, —
 ეს ცუდლუტი, კბილ-კრეჭია.

— ჯერ ვითვესებ მინოს ბედზე, —
 ის ხომ თქვენსე უფროსია;
 და რაც ანკესს ამოჭეუება —
 იცოდეთ, რომ იმისია!..

— არა... არა... ჯერ ხემს ბედზე!..
 აკაუნდა ერთხმად ვეელა. —
 — მე მინ მივალ, თქვენ-კი თუ გსურთ
 მანდ იეპვით, — ჯაჯრობს ელად.

— ნუ, ნუ წახვალ: გაჯრუდებით, —
 შეესვენეს, მოაბრუნეს, —
 აწი კრინტსაც არ დაუძრავთო!
 შეჭეუიცხ და დაარწმუნეს.

— აბა, უძეებ ანკესს წვალში!..
 ვეელან გული აუძკერდა;

თებროს ცუქება დაავიწვდა,
 და წელის შკერდსა დააცქერდა.

— ს... ს... ს... ს... ჩუმად! შესეთ:
 ვკონებ რაღაც დაეძგერა!
 ილომ ანკესს რომ ამოჰკრა,—
 ზედ ეკიდა დიდი წვერა.

— წვერა, წვერა!— ჯაიუვირეს;
 მისას ერთხმად მინარეს:
 — ეონად, ბედი კქონებია,—
 უთხრეს, თევზიც ჩააბარეს.

შემდეგ სოსოს, კესოს ბედსეც
 ილომ წვერა დაიჭირა.
 უჰ, რა სულ-მოკლეა თებრო:
 ეველას ჩხუბი დაუჭირა.

— ახლა თებროს არის ჯერი!..
 მესე! ცელქს ვით გაუხარდა:
 სინარულით სტის, კინაღამ
 უცბად წუბალში გადავარდა.

— ბიჭოს! ანკესს როგორ ანძრევს:
 უნდა იეოს თითქოს ზუთხი.
 თებრო, მარდად, ძხად იეაუი!..

ერთი, ორი, სამი, ოთხი...
 და ამოჰკრა... თებრომ უცბად

ხელი სტაცა, შეუშვირა:
ბაუაუია, ბაუაუია!
განსე კახტა, დაიფიორა.

ასრუდა ერთი ღრიანცელი:
სიცილ-სარხარს არ აქეს ბოლო;
დასცინიან: „ვიშ, რა ბედი
გქონებია, თებრო, ქალო“!

ილოს თებრო შეცოდა:
თევზი მისცა თვისი წილი;
და შინ გაჭყვინტნ. კ'საში ისმის
მათი ძღურა და სიცილი.

ი. სიხარულიძე.

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
საბიბლიოთეკა

ი ა.

რთა ამხსედეთ 'სევით, კეთაქვა, ამხსედეთ!
რადაც სმაურობან, თოთქოლი: მიდი—მო-
დიან, ძღერძან...

— შრრრ...

— რაო? შრიოო... ეს ვილა, ნეტა?
,,შრიი“ რადასა ჰქუიან. სადგური ენა?

— ენა-კი არა, ნიაფი ვარ, კესმის, ნი-
აფი მეთქი, შე აბდალო; რაო, ჯერ არ გა-
ვიგონია სეში სიმღერა? მაგრამ შენ თვითონ საიდანღა ენაფი,
რატომ ვერა გხედავ?

— ჰენაფი, და არც რა იცი! შე გაენაფლებ, ვილაც ნიაფი
ხარ, თუ 'სევით ამოველ. ვერ ხედავ—რამოდენა მიწა მაძეკს
თავზე?

— ამობრძანდი, ღ როცა თვალს მოძეკრავ, განა ვერ გაიკებ?—
დაქედან 'სევიდან ნიაფიც, რამდენჯერმე მიუტრიალ-მოუტრიალ-
და ელორტებ-ამლილ ჩირკვს და სადღაც გასწია.

— სამაგელი! თავი-კი მოგიკვდეს, ჰა-ჰა!— დასწეველა
გაჯაურებულმა იამ და სული განახა, კვლავ სმენად გადაიქცა.

— დიზლიზიტო! დიზლიზიტო! დიზლიზიტო!— გაისმა უცებ
მიერუებულ ჰერში.

— ეს ვილა ოსერია? არა, რა შედიზლიზიტოება, 'სევით

ვურ ამისედნია, ცა ვურ დამინასავს და ეს ვილაც უტყუნარ და რდიმანდი-კი ქონორსუ ასკიკეკუს მიმართავს. რომელი ხარ? განუძდი! განურდი-მეთქი!

— განუძდი და სმაც ჩაიწუვიტე! შენ ვილა რომელი ხარ, რომ ჩემთან არა კადრულობ ლაპარაკს და ჩემ ფესებს-კი ელაპარაკები?—ჩავეითხა თავის ძსრივ რინიანად კურდღელი, რომელიც, ელხსუ შემდგარი, თან წინა ფესებს ათამამებდა, თან უურებს აწკაპუნებდა.

— ვინა ვარ? — როგორ თუ ვინა ვარ! მთელი ქვეყნიერება მამკეს თავსე; მე მიჭირავს თავით დედამიწა, და მე რომ გამოვეცალო, თვითონ შენც ეირამალა უფსურულში ჩინთქმები; შეკითხები—ვინა ვარ? ია ვარ, ია, ია—მეთქი!

— უჰ, გული არ გამისკდა! მე-კი მეკონა—ან მეკებარია, ან შვევარი-მეთქი. ახლა შენც მოისმინე ჩემი ვაჟკაცობა და! სოფლის თავიდან გამოვეყეცი ერთ გომიას და სოფლის ბოლომდე უსუნთქებელივ მოვრბივარ... და აი აქ-კი შევდექ, რომ მტრის დამარცხება ვიდღესასწაულო... მამა!—ჩაუვირა ძრისხანედ კურდღელმა; მერე რამდენჯერმე მიხედ-მოიხედა აქეთ-იქით—გომია სომ აღარ მომდევსო, და მოუსვა ტვისაკენ.

იაც ცოტა არ იუოს აჭარბებდა თავის ვაჟკაცობას. მეტის-მეტად ახვიადებდა თავის ძალ-ღონეს, მით უმეტეს, რომ ჯერ ნამდვილი იაც არ იყო. ის ჯერ იის ფესვი იყო და სსვა არაფერი. მეორეც ესა: რათ უნდოდა, რომ მთელი დედამიწა მოექცია თავსე. მთელი დედამიწა-კი არა და—მინდის კურკის ტოლა, ჰაწია მიწა-კი ეღვა დახვეულ, მწვანე, ნაზ, ხეჭკებს ქონორსე; და აი, ამას ემანდა ის მთელ დედამიწას.

— უჰ! ამოისუნთქა იამ, როდესაც სინუშე ჩამოვარდა. ამოისუნთქა ისე, თითქოს გაცხარებულ ბრძოლიდან დაბრუნებულიყო და კვლავ სული განაბა. სვეიდან რაღაც სასიამოვნო სმა მოისმოდა.

— ჰო, აა, ეს მესმის!.. აი, ეს რომ მღერის, მღერის! რა წმინდად რაკრაკებს ეუღლი, როგორ აწვრიანებს სმას! ნეტა-კი დამანახვა ვინ მღერის და!—ინატრა იამ და ისევ სმენად გადაიქცა.

მე წუარო ვარ,
 წუარო მთაში მობილი.
 ევაუილია ჩემი ძმა და დობილი!
 მე წუარო ვარ,
 წუარო—ცრემლი ტინისა,
 მიუვარს ლურჯი
 ია შხიან დილისა!

— ეჰე, მიუვარსო, მიუვარსო!—აღრაცვებით ჩამოიძხხა იამ და ქონორ-დასველებულმა ზევით ამოიწია.

ნეტა ერთი დამანახვა
 ია მე...
 ამო ზევით, და შენც ჩემით
 იამე!
 მთიდან მოვალ,
 მთიდან მომიხარინა.
 გიცნობ, გიცნობ—
 გასაფხულის ხარ ია!
 შენთვის უმღერი,
 გაიგონე, დობილო:
 თვალ-ქუქუნა,
 წარბებ-გადაწოებილო!

ჩამდგომდა წუბრო იას და თან ჰატარ-ჰატარა ცხელის
 ჰესაზნიდა მის დასვეულ ქობორისაკენ.

რამდენჯერმე შეწოვა ჰაწია ფესვმა ცვარი, გაიჭიმა და
 მეტი სიამოვნებისაკენ გაციცა. გაიღიმა ტკბილად მიწა, რო-
 ძელიც მას ქუდივით ესურა, დასველდა, გაჟივდა და აქეთ-
 იქით გაიწია, თითქოს ვიღაცას გზას უმზადებდა, ვიღაცას
 ელოდა.

— მოვდივარ! მოოო!..—დაიძახა უცებ იამ და სული გა-
 ნაბა, რადგან ამ დროს, სწორედ იმ ნივთს, რომელიც მას დი-
 ლით ეხსებებოდა, დაჰბერა მთიდან ცივად და სისინით გაღუბ-
 არა თავზე. ია შექრქოლდა, შეკანკალდა, თავი ისევ მიწას
 ამოაფარა.

— საძაგელი! მე შენ გაზვენებ, როცა სვეით ამოვალ!—
 დაემუქრა ია, ერთსანს უური დაუგლო კიდევ ნიავის სისინს
 და მიიძინა მიწის უბეში. მზის უკანასკნელი სსივი ჩაეშვა
 დასავლეთისკენ. ცა ვარსკვლავებით მოიჭვდა.

*
 * *

გაზაფხული მისთვის მიუვარს,
 რომ იცინის ეველაფერი.
 ევაუილების კონა შევვრათ,
 აბა, ბიჭო, ჰერი-ჰერი!
 გაზაფხული მისთვის მიუვარს—
 კოხტა და მშვენიერი,
 მინდურისაკენ, კორდებისკენ,
 აბა, ბიჭო, ჰერი-ჰერი!

— სინათლე, სინათლე! გამიშეით სვეით, მეტი მოთქე-

ნა აღარ შეძილია!—დაიძხვა გაგულისებულმა იამ ბილგებულ მიწას შუაში ამოუძვრა.

— ვინა მღეროდა ასე ტკბილად, ჰა?—კითხულობდა ის და თან თვალებს იფშვრებდა.

— დილა გასლავართ, გასაფხულის დილა, ხემა ჰატარა ქალბატონო!—ძიუკო გასაფხულის დილამ და განაგრძო თავისი ჭიანური:

სსივსე მიუვარს სეირნობა,
 ევაზილებს მიუვარს თოთოლა,
 იქ იაბ, აქ ბილილა,
 თავ-წითელა, ჭრელ-ფოთოლა!
 გასაფხულის დილა მქვია,
 ევაზილებს სანეტარო.
 მღერის ბუჩქი, მღერის კორდი,
 მღერის შთა და მღერის წუარო!

— მართლაც და რა ლამაზად მღერიან!— გაიფიქრა იამ და, რომ უური უფრო კარგად დაეგდო, აქეთ-იქით ჰრწკალები გაჭიბა; ჰრწკალების წვერები-კი უურებივით გამძლა, მაგრამ ცოტა ხანს შემდეგ ვეღარ მოიძინა, მწვანე ქუთუთოები აქეთ-იქით გადასწი-კადმოსწია და ლურჯი თვალები გამოაჭვიტა.

— ჭიტააა! მე დაკმლიე, მე დაკმლიე!—ძიამასა დილის სსივსა და გადაუკაცნა თვალები.

ირ. ველოშვილი.

(დასასრული იქნება).

ლექსოს ნაამბობი.

ეტის მეტი ხალისიანი და ძალსაჲ ბიჭი იყო ზეენი ლექსო. სად გინდოდა, რომ ის არა ეოფილიეოს: ზეენი სოფლის მინდორ-ველი სულ მოვლილი ჰქონდა. სულ ზეპირად იცოდა სოფლის არე-მარე, კუთ-სე-აღბავი.

ლექსოს დიდი სურვილი ჰქონდა სწავლისა, მაგრამ მისმა ღარიბმა დედ-მამამ სურვილი ვერ შეუსრულა ხელმოკლეობის გამო. სამაგიეროდ ჩინებულად იცოდა ძროხების მწვემვა, თოხნა, ბაღის მორწყვა და, ერთი სიტყვით, უველავური, რასაც-ცეი მისი ჯანი და ღონე მისწავდებოდა.

კარგი ამბები იცოდა თავის ცხოვრებიდან და ეოველთუის დიდი სიამოვნებით მიამბობდა; მეც ეურადღებით უსმენდი ზეენი ლექსოს ნაამბობს.

ასლბ მოგიუვებით ერთ ჰატარბ მოთსრობას, ლექსომ მიამბო.

„ეს მოხდა ერთ განაფხულსე;—ასე დაიწყო თავისი ამბავი ლექსომ. —განაფხულისთანა სომ არბ მიუვარს-რა; ასლად იწეება სულ ასლლი ცხოვრება; ეველა იღვიძებს ღრმა გამოურკვეველ მილისაგან, ეველა ასლად იწეებს სიცოცსლეს. ჭიბ რბ არი, ჭიბ — იმასნაც-კი ეტეობა სიხალისე და სიცოცსლე; ისიც-კი თითქოს სცდილობს დასტებეს განაფხულის სიმძეუნერით; ქვაც, უსულო ქვა, ისიც-კი მსიარულად არის: ისიც თითქოს სარობსო; ერთი სირკვეით, — ეველა სულდგმული და უსულო ჭსარობს და კაცს-კი უურო არ უნდა უხაროდეს?

ერთ დილას საქონელი ქერულებისკენ წავახსი. სომ იცი: ისეთი ბალახი ჩვენ სოფლის სამოვრებში არ მოიპოვება, არც მადლობებსე და არც მკევიანებში *). ეველასე მკეტი ბუჩქობაც იქით არის; ჩიტებიც იმ მხარეს ეტახებიან. მეც სშირად იქით დამიდიოდა საქონელი, რადგან ვიცოდი — კვიცსნაც გავხედნიდი და მამიდასაც უნახავდი. საქონელიც კარგა დამღებოდა, და მეც ჩიტებისაგან კემორელ სადილს მოვიმსადებდი.

უნდა გამოგიტედე, რომ დიდი მკერი ვიეავ საცოდავ ჩიტებისა. ამ დილითაც იქით გავილაღე ჩემი საქონელი. წინ წკეტუნით ჩემი დაკეშილი მადლი ნახია მისტოდა. სოფელს მადლე გავცდით. მსე ჯერ არ ამოსულიყო: ცბ ისეკ ნათელ მტრედის ფრად რიქრავობდა.

მინდვრად რომ გავედი, მზის ჰირველმა სხივებმა აღმო-სავლეთ ცის ტატნობი ჰირველად მელეებს ჯერ მკრთალ აღის ფრად; მავრამ მადლე-კი წითლად ლახლახი დაიწყო.

*) სოფლად მინდვრებს ამგვარ სახელებს არკმევენ ხოლმე.

რბ შეედრება ჩვენებურ დილას.

ცაში ობლად მოსეტიალე ღრუბლები ჯერ ბამბის ქულა-სავით გათეთრდენ და მალე-კი მის ნახირებს ოქროსფერმა სიწითლემ დაჰკრა და ააზრიალა ლაქვარდოვან ცის სივრცეში. დაისერა მრავალ-ფრად ცა—და ამოცურდა დიადი სხივ-მფინარე შხე.

ფრინველთ გაჰქონდათ მსიარული ჟივილ-ხივილი, სინარულით ეკებებოდნენ განთიადს, უხაროდათ ხელ-მეორედ ხილვა შხის შუქისა. მღეროდნენ და ადიდებდნენ ცის მნათობს.

ეველას უხაროდა, თუცა გუშინ ვინ იცის რამდენ მისთანა ზაწაწინა ფრინველს დაუბნელა შხის სხივი ჩემისთანა არნა-უტის მწვემის კომბალმა, ან მშიერ ალაღის ბასრმა ნისკარტ-კლანჭმა; რამდენი დედა მოაშორეს შვილებს, ან შვილები—დედას; რამდენ მძას მძა მოუკლეს; მაგრამ დღეს ისევე მსიარულად ეკებებიან ამომავალ შხეს და მადლობას უხდიან, რომ კვლავ აღირსა მათ თვისი ხილვა.

ჩემი საქონელი ხარბად შეუდგა ბალახის მოვას. მიძარჯვება არ უნდოდა, რადგან ბალახი ჯერ იქვე კარგი იყო და გვალვას არ მოესწრო მისთვის და არ აეტრუნა დედაძინის ზედა ზირიდან.

მე იქვე გამოუჭერი ასკილის სტვირი, გაუაკეთე ხელად და, როგორც შემქმლო, ისე ჩავარაკრაკე. მეც სინარულით ეკებებოდი გასაფხულის დილას. ეჰ, წიგნი არ ვიცი, მაგრამ ჩემი წიგნი ეს მინდორი-ველია, ეს გასაფხულის დილა: მე ესენი მასწავლიან თავიანთ გულ-მკერდზე, თავიანთებურ წერასაც და კითხვასაც.

უცბად ჩემი ნახია, რომელიც ჩემ წინ ეცნობა და სტვირის ხმას ეურს უკდებდა, წამოვარდა და ფეთიანოვით აქეთ-

იქით უცა. ასე იცოდა, როცა რისამე აღიღოს აიღებოდა, ფიცხლავ კადავაგდე სტერი და კომბალი მოვიძარჯვე.

სომ იცა: ქურდს რა უნდოდა — და ბნელი ღამეო. მეც სხვა რა მინდოდა იმის მეტი, რომ ერთი შვეური, ან სხვა რამე არ გამეკენწლა და კეპრიელი სადილი მომეძსადებინა. აბგაში მარალი და ტალ-კვესი გამოუღეფლად და გამუდმებით შელაგა: დაჟანთებდი სელად ცეცხლს, და ჩემისთანა სადილს თამარ დედოფელიც-კი არ მიერთმეგდა.

ჰო და — ჩემი ნაწია გამკელებული ხან აქეთ უცემოდა, ხან იქით; რასაც ეკებდა, ეტეობოდა — ახლო-მახლო უნდა უოფილიყო, მაგრამ ვერ-კი მიეგნო. უცბად ერთ ნარის ბუჩქთან შესდგა, ურუები სცქვიტა, კუდის ქვეა შეახერა, შეჭეუვა და წინა ტოტებით წინ გადახტა. მეც იქითკენ გავიქეცი; მაგრამ, ერთი უეურე ჩემ გაკვირვებას: ბუჩქში კურდღლის ბაჭია იწვა, გასისწლიანებული ფეხი წინ გამოეშვირა, თითქოს ნაწიას უჩვენებო, და შემინებულ, წელიან თვალებით შესაბრალისად უცქეროდა ზირუტეებს. ნაწია-კი გაშეშებული იდგა და ისე ჩამტერებოდა თვალებში. ჩემ მიანლოვებისან ნაწია ჩემსკენ გადამოხტა წკმუტუნით და რამდენჯერმე შეშეუვა. ბაჭიას მიუახლოვდი და, რადგან იგი არ დაიძრა, სელში ავიუვანე. იგი ისე ცხანცხანებდა, როგორც ვერხვის ფოთოლი. ავიუვანე და იქვე ეხანში გადავიუვანე. კოჭლობით გადახტა რამდენჯერმე, შესდგა, შემომხედა, ისევ გადახტა და მალე მიიძალა ახლად ტან-აურიღ ეხანში.

მაშ რა მექნა: ძაღლმა არა უყო რა, და მე სომ ადამიანი ვარ — რა მექნა! ძაღლმა შეიბრალა, და მე მომეკლა?

გაუძვი ეხანში და იმ წამსვე მომაკონდა:

კურდღელო ნუ სძოვ ეხანსა: ხადარია და ბრალია, თორემ მოგისევ შვეურებსა — ჩემი აღარა ბრალია.

ქართული
წიგნების
კავშირი

მე-კი ამ დროს ვინღ დამენახა, რომ კურდღულ
და — არ მიუსევდი. ან რა უნდა მოემოვნა ფეხ-მოტეხილ ბა-
ჭიანს?''

წიგნის კარგად
კითხვა

ასე გაათავა ლექსომ თავისი ამბავი.

6. კეცხოველი.

რა ღირს ბელურას ბუდე?

ნაკადულის სოციალური მკითხველები ატარებენ საფხულს სოფელში: სეირნობენ მინდვრებში, ტყეებში, სადაც ჰაულობენ ბუდეებს ათასგვარ ფრინველებისას, ამიტომ მათთვის ფრიად საინტერესო და სასარგებლო იქნება წაიკითხონ შემდეგი თხოვნა, ქ. ტიურინგის *) ცხოველთა მფარველ საზოგადოებისა: „სავუარელო მკითხველებო! სოციალური თქვენგანი უსაქმობის გამო უძლის ბუდეს ბელურებს, მერცხლებს და სხვა ჩიტებს; იღებს ბუდიდან კვრცხებს და მახეში იტყუებს ფრინველს. ბელურას ბარტეი სჭამს დღეში 50 მატლს, რომელსაც დედ-მამა უსიდავს; ამ გვარად სუთ ბარტეს დღეში შეუძლია შესჭამოს 250 მატლი. ბარტეების მოვლა კმეღდება 4 - 5 კვირა, ე. ი. — 30 დღეში. ერთ ბარტეს დასჭირდება 1500 მატლი; სოლო 5 ბარტეს 7500 მატლი. უოველი მატლი სჭამს ფოთოლს და ყვავილს, სანამ გამოძლება; სჭამს 30 დღის განმავლობაში; დღეში შესჭამს ერთ ყვავილს; სოლო 30 დღეში შეუძლია შესჭამოს 30 ყვავილი. 7500 მატლს შეუძლია შესჭამოს 225,000 ყვავილი. თუ თქვენ, მკითხველებო, არ აუნებთ ჩიტებს, არ ჩამოსხამთ ბარტეებს, დაკრებთ 30 დღეში 225,000 ცალი ვაძლი, მსხალი, ქლიაჯი და სხვა ხილი.

*) გერმანიაშია.

ხანდისხან მატლი ისე გაწუწკდება, რომ დღეში 10—20—30 უვაუილს. მაშინ თქვენი სარალი და სარალი თქვენი მეზობლების უფრო მატულობს.“

ახლა ხომ გაიკეთ, „ნაკადულის“ მკითხველებო, ფასი ბელურას ბუდისა?

თფილისის სასულ. სასწავლ. მოწაფე გრ. ფერაძე.

გ ა რ ე უ ლ ი ღ ო რ ე ბ ი.

გარეული ღორები ცხოვრობენ თითქმის მთელ დედამიწის სურგსე, გარდა ავსტრალიისა; უკუბრთ უფრო წელით და ჭა-

ობით მდიდარი, აგრეთვე ტყეებით, ბუჩქებით და ხაღით მოდებული ადგილები. გარეული ღორი განსხვავდება შინაური ღორისაგან მოსქო და მძალი ფეხებით, აგრეთვე ვშვებით, რომლებიც მას დიდი და მეტად ღონიერი აქვს, სშირად წვილ-წვილად, უბის მარჯვნივ და მარცხნივ.

გარეულ ღორს სიგრძე თითქმის ორი ადგილი აქვს, წონა კი თორმეტ ფუთამდის. სორცი გამრიგელი იცის. რის გამოც ნადირობა მასზე გაურცელებულია კველვან. მაგრამ ნადირობა გარეულ ღორზე ადვილი არ არის. თუმცა ღორი მძიძე და უძნო ცხოველია და ვერც კარგად სედავს, ისეთი ძარდი და ღონიერია და ისე კარგად იცის სუნის აღება და მახვილი სმენაც აქვს, რომ მასზე ნადირობა ძლიერ საშიშობა, მეტადრე როცა ღორი დაჭრილი და გაბრაზებულია: ღორი ამ დროს დიდად საშიშობა თავისი გააღმასებული ეშვებით...

ბებური მძალი ღორები ცალ-ცალკე ცხოვრობენ; სოლო ნესეები - ჰატარ-ჰატარა ჯოკებად - 10-30 სული ერთად. ნესევი ჭურის გოჭებს ორჯელ წელიწადში, 4-6 გოჭს თითოჯერზე; თავისი შვილები ძლიერ უკვარს დედას და თავ-გამოდებითაც იცავს მტრებისაგან. დღისით გარეული ღორები წვა-

რები წვანან თავიანთ ბუნებებში; საღამოთი-კი საბანაოდ და საჭმლის საძოფნელად.

ღორების საჭმელს შეადგენს: წვრილი ცხოველები და მწერები, ლემი, მცენარეთა ძირები, ხილი, რკო და სხვა. უფრო კარტოფილის და მის მსგავს ძირ-ნაყოფიან მცენარეების ბოსტნებში და ეანებში მესევა, სადაც იმდენს ჭამით არ აფუჭებენ, რამდენსაც სთელავენ. ამ დროს ღორი ძალიან უკრ-მასვილი და ფრთხილია: საკმაოა საიდანძე სულ მცირე ხუხუნი, ანუ სხვა საეჭვო ხმაურობა, რომ მოელი ფარა სწრაფად მიეფაროს თავის საუფარელ ჭაობებს და ბუჩქებს...

ივ. როსტომაშვილი

— ზეთხველის — — წერილები. —

წერილები რედაქციის მიმართ.

ქ-ნო რედაქტორო!

უძორსილესად გთხოვთ მეც ჩამწეროთ „ურინფელთა დამცველ საზოგადოების“ წევრად. ზირობას ვღებ, რომ სავსებით შევასრულებ ჩემ მოვალეობას

ბათუმის ქართული სკოლის მე-III განყოფილების მოწაფე
ს. შავიშვილი.

ქ-ნო რედაქტორო!

სისარულით ვეგებებით „მამის კავშირს“ & გთხოვთ ჩვენც ჩავაწეროთ წევრებად. ზირობას ვღებთ, რომ ვიქნებით ერთგულნი დამცველნი და მოეუარულნი ურინფელთისა.

მარადიდის (აქარა) სკოლის მოწაფენი: ნეჭი და სეთი გორგოშიძეები. ხუსეინ დიდმანიძე. ისმაილი, ჯემალი და სანიბეგი ბერიძეები. ისმაილი გორგოშიძე. მამამედი და ალი ხალვაშები. მეჯიდი და იბრაჰიმი შალ-ოღლები. ოსმანი გოგიტიძე. ეიუსუფ ჩაუშ-ოღლი და სხვანი.

ბავშვების
განათლების
სახელმწიფო
სამსახური

შ ა რ ა ლ ე ბ ი .

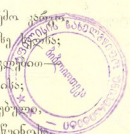
(წარმოდგენილი შიხ. ბოკორიშვილისაგან).

I

სასუელია თითისა —
 მოკლესა და მსხვილისა;
 წინა ასო მოაკელი —
 ხალხის სასულს კეტივისა;
 უხმა ასოც დაუმატეთ, —
 სასურავ ქვეშ არისა.

II

სახესე გაქვს, ხემა კანონი
 ხშირად ისევე მსხვერპლსა;
 ორი ასოს გამოკვლით —
 სასუელია ცხოველისა;
 წიხლი ოცის წინებუდა,
 მაგრამ კი არ გეწეინოსა.

რ ე ბ უ ს ი.

(წარმოდგენილი განმანის-მიერ).

,

” 6 ”

”

ს
ა

1 | 12

წლისა :

,

ს
მ
ყ

,

,

კავშირი

,

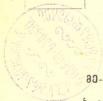
ზ
ა

” 2 ”

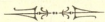
ნაცვალ
სახელი

,

მ-10 №-ში მოთავსებულ რეზუსის აღსნა:

ზატევი უცა მამასა შენსა და დედასა შენსა.

„ნაკადული“-ს რედაქციაში

და

წერა-კითხვის სასოგადოების წიგნის მდღეშიაში იუდეობა
შემდეგი წიგნები:

- 1) ტომის თავგადასავალი, — თხ. მარკ ტვენისა, თარგმ. გრ. ყიფშიძისა, ფასი . . . . . 50 კ.
- 2) რას გვიამბობს ოთახი, — თხ. ავენარიუსისა, თარგმ. გ. ჯაფარიძისა, ფასი . . . . . 20 კ.
- 3) დასურათებული ასაწყობი ანბანი, — ფასი . . . 1 მ. 20 კ.
- 4) სკრუჯი და მარლელი, — საშობაო მოთხრობა, ჩარლზ დიკენსისა, თარგმანი ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . 25 კ.
- 5) დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები 3. ქ. ანდერსენისა, ერ. სეტ. ტომპსონისა, გ. ინსაინისა და რ. კილინგისა, ფასი . . . . . 30 კ.
- 6) ბავშვობა და სიყრმე, — მოთხრობა ლევ ტოლსტოისა, თარგმ. ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . . . 60 კ.
- 7) ორი მხატვარი, — თარგმანი დ. ავალიანისა, ფასი . . . 15 კ.
- 8) სამშობლო ბუნების სარკე, დასურათებული საყმაწვილო მოთხრობები, — ივანე ელიაშვილისა, ფასი . . . 30 კ.
- 9) შობა, მოთხრობა გურიის ცხოვრებიდან, — ნინო ნაკაშიძისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 10) ახალგაზრდა მეფის სიზმარი და დევი — ეგოისტი, ორი მოთხრობა ოსკარ უაილდისა, თარგმ. ივ. მაჭავარიანისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 11) დათო, — ირ. ვედოშვილისა, დიდების მამიებელი, თარგმ. ალ. შანშიაშვილისა, ფასი . . . . . 5 კ.
- 12) მოთხრობები, — ლაგერლეფისა და სხვა უცხო მწერლებისა . . . . .
- 13) იგავ-არაკნი, — 125 დასურათებული, პატარა მოთხრობა, ავტორის სურათით, ალ. შირიანაშვილისა, ფასი . . . . . 75 კ.
- 14) ბიძია თომას ქოხი, — რომანი ბიჩერ-სტოუსი ზანგთა განთავისუფლების დროისა, სურათებითა და ბიოგრაფიით, თარგმანი მ. კლიშიაშვილისა . . . 1 მ. 25 კ.

